

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

K. VAN REES: Πραγματικά ήταν πάρα πολύ σημαντικό να ακούσουμε όλες αυτές τις παρεμβάσεις, που επί της ουσίας μας έδωσαν νέες ιδέες και νέες προτάσεις για την αξιοποίηση των κεφαλαίων των ασφαλιστικών ταμείων. Μας δείχνουν πραγματικά ότι μια συνδικαλιστική οργάνωση σαν τη δική σας, βλέπει το αύριο.

Οι πολιτικοί, πραγματικά, έχουν την τάση να βλέπουν το σήμερα. Ενώ από την άλλη πλευρά είναι πολύ ελπιδοφόρο το γεγονός ότι οι συνδικαλιστές μπορούν να βλέπουν το αύριο.

Εσείς είστε επίσης μια οργάνωση που έχει μέλη και τα μέλη σας δίνουν μια ισχύ. Είναι λοιπόν πραγματικά επιτυχές το γεγονός ότι έχετε οργανώσει αυτή την ημερίδα και αν καταφέρετε να περάσετε τα μηνύματα και τη γνώση αυτής της ημερίδας στα μέλη σας θα είναι πολύ ουσιαστικό.

Μέσω της μετάφρασης μπόρεσα να καταλάβω ποιες είναι οι προθέσεις των πολιτικών σας. Η εντύπωση που απεκόμισα είναι ότι προσπαθούν πάρα πολύ, τρέχουν πάρα πολύ, αλλά έχω την αίσθηση ότι τρέχουν γύρω-γύρω από τον εαυτό τους. Τρέχουν μεν, θέλουν να κάνουν κάποια πράγματα αλλά ξαναυρίζουν στα ίδια.

Το θέμα των συντάξεων αφορά, επί της ουσίας, όλες τις διαφορετικές πλευρές που θίγησαν εδώ. Το να βάζουμε κάποια όρια αξιολόγησης, να κάνουμε κάποιες αξιολογήσεις, είναι κάτι που το κάνουμε πάντοτε στις επιχειρήσεις και χρειάζεται να το κάνουμε σε όλα τα επίπεδα.

Το ερώτημα που τίθεται λοιπόν πάντοτε είναι αν η λύση που επιλέγουμε είναι η σωστή. Λειτουργεί αυτό το σύστημα; Κάθε μήνα, κάθε μέρα, κάθε χρόνο θα πρέπει να αναρωτιόμαστε, να κάνουμε δηλαδή μια συνεχή αξιολόγηση.

Αν λειτουργεί, πάει καλά, αν δεν λειτουργεί πρέπει να αλλάξουν κάποια πράγματα. Μπορούμε να δούμε πώς λειτουργούν τα πράγματα σε άλλες χώρες. Πώς λειτουργούν στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Εμείς πραγματικά μπορούμε να σας βοηθήσουμε να κάνετε κάποια αξιολόγηση, να θέσετε κάποιους στόχους και κάποια όρια για τη δουλειά σας.

Υπάρχει επίσης και η άποψη της συνδιαχείρισης των κεφαλαίων. Διότι πιστεύω, πραγματικά, ότι θα χρειαστεί να υπάρχουν όλα τα συμμετέχοντα μέρη γύρω από ένα τραπέζι διαπραγματεύσεων, σε ό,τι έχει σχέση με τις επενδυτικές πολιτικές. Θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, αλλά όχι υπερβολικά προσεκτικοί, διότι καμιά φορά θα πρέπει να επιδεικνύουμε και θάρρος.

Θεωρώ ότι δεν έχω καμία νευρική κατάσταση, αλλά το 65% του ενεργητικού του οργανισμού στον οποίο προεδρεύω βρίσκεται σε μετοχές. Αν λοιπόν χρειάζεται να πάρουμε κάποιες αποφάσεις, θα πρέπει να το κάνουμε αυτό με τη συναίσθηση ότι επενδύουμε τα δικά μας χρήματα.

Αυτό είναι πάρα πολύ ουσιαστικό. Να ξέρουμε ότι εμείς παίρνουμε αποφάσεις για τα δικά μας χρήματα και αν κάτι δεν πάει καλά, εμείς θα υποστούμε τις επιπτώσεις.

Ένα άλλο σημείο, το οποίο θα ήθελα να υπογραμμίσω, είναι το γεγονός ότι το σύστημα «pay-as-you-go» δεν είναι η λύση. Όλες οι χώρες της Ευρώπης, που έχουν σύστημα διανεμητικό, θα έχουν πολύ περισσότερα προβλήματα στο μέλλον. Όσο πιο γρήγορα ξεφύγουμε από το σύστημα «pay-as-you-go» και στρέψουμε το βάρος μας προς άλλο σύστημα, τόσο πιο εύκολα θα αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα.

Είχα κάποιους αριθμούς για τις σχέσεις αυτών των συστημάτων μέσα στις χρηματαγορές και μέσα στο χρηματιστήριο. Θα δείτε ότι στο Λονδίνο και στο Άμστερνταμ, δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι υπάρχουν αποθέματα, τα οποία εισέρχονται στις κεφαλαιαγορές αυτών των χωρών και τα αποτελέσματα είναι φανερά.

Τα οφέλη είναι γενικότερα κοινωνικά. Και είναι επίσης εν μέρει, το αίτιο για το οποίο βλέπουμε πολύ μικρά ποσοστά ανεργίας στις χώρες αυτές. Τώρα σε ό,τι έχει σχέση με τις ιδιωτικές ασφάλειες ζωής, γιατί όχι; Αλλά θα πρέπει πάντα να γίνεται μια μόνιμη αξιολόγηση, για μια ακόμη φορά.

Το κόστος για τα συμπληρωματικά συστήματα είναι 0,5%, ενώ στις ιδιωτικές ασφάλισεις, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 1,5%. Καταλαβαίνετε δηλαδή ότι περίπου 1% της απόδοσης των κεφαλαίων πηγαίνει στο κόστος. Τα πρώτα ασφάλιστρα, τα ασφάλιστρα των πρώτων ετών, επί της ουσίας, πηγαίνουν, απορροφώνται από το marketing και αυτό είναι ένα σημαντικό θέμα το οποίο θα πρέπει κανείς να αντιληφθεί αναφορικά με τις ιδιωτικές ασφάλισεις.

Τώρα, σε ό,τι έχει σχέση με τις συλλογικές συντάξεις, θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι τα πράγματα είναι λίγο διαφορετικά. Διότι σε μια ηλικία των 60-65 ετών κάθε άνθρωπος παίρνει ένα εφάπαξ ποσό και τι γίνεται τότε;

Μετά απ' αυτή την εφάπαξ αποζημίωση τι συμβαίνει; Ενώ με τις παραδοσιακές συντάξεις, υπάρχει μια ασφάλεια με την καταβολή τον δεύτερο, τον τρίτο, τον δέκατο κ.λπ. χρόνο της.

Όπως αντιλαμβάνεστε προσπαθώ να σας πω, ότι δεν μπορεί κανείς έξω από την πίσινα, να σας δείξει με τα λόγια, πώς να κολυμπήσετε, όταν δεν είστε μέσα στο νερό. Μίλησα με διάφορους δημόσιους υπαλλήλους αυτές τις ημέρες

και θα πρέπει να σας πω ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι, με γενικό τρόπο, έχουν την τάση να κάνουν κήρυγμα.

Αν θέλουν λοιπόν να σας κάνουν κήρυγμα, αφήστε τους να το κάνουν, αλλά προσέξτε τι επιλογές θα κάνετε. Προσωπικά θεωρώ ότι οι περιορισμοί είναι κάτι πάρα πολύ κακό και θα πρέπει να κάνουμε πολύ θαρραλέα βήματα προς την κατεύθυνση της άρσης των περιορισμών.

Θα πρέπει να άρουμε όλων των ειδών τους διοικητικούς περιορισμούς, να φιλελευθεροποιήσουμε την κατάσταση στην κάθε χώρα, ούτως ώστε να μπορέσουμε να τους ξεπεράσουμε. Θα πρέπει να σας πω ότι παρά την εμπειρία μου επειδή έχω ασχοληθεί με ανάλογα προβλήματα στη Γερμανία, τη Γαλλία κλπ., μου παίρνει χρόνια να αντιμετωπίσω τα γραφειοκρατικά εμπόδια που θέτουν οι διοικητικοί περιορισμοί.

Μέχρι στιγμής τα παραδείγματα έχουν αποδώσει ξεκάθαρα, έχουν δείξει ότι έχουμε πάρα πολλά χρήματα να κερδίσουμε, με την μεγάλη απόδοση των κεφαλαίων και τις ελεύθερες επενδύσεις, χωρίς να υπάρχει ακόμα το Ευρώ. Καταλαβαίνετε ότι αυτό θα γίνει πιο εύκολο και πιο αποδοτικό, από τη στιγμή που θα υπάρξει το Ευρώ στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι συναλλαγματικές διαφορές μπορούν να καταλήξουν σε κάποιες ζημιές των επενδύσεων, σε κάποια απώλεια κερδών, αν θέλετε, σε διαφυγόντα επενδυτικά κέρδη.

Θα ήθελα επίσης να επεκτείνω την πρόσκληση που έκανα για να σας βοηθήσουμε στη χώρα μας και σε άλλα επίπεδα. Θα πρέπει να σας πω ότι πιστεύω απόλυτα, ότι όλοι μαζί μπορούμε να είμαστε πραγματικά μια ουσιαστική κινητήρια δύναμη των αλλαγών. Πραγματικά σας συγχαίρω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε το συνάδελφο και φίλο K. van Rees για τη συμβολή του. Με την ευκαιρία θα ήθελα να ευχαριστήσω επίσης και όλους τους ξένους προσκεκλημένους μας καθώς και τον Επίτροπο τον κ. Monti. Τον κ. Hans J. Blommestein, τον κ. K. van Rees, τον κ. Koen De Ryck, τον κ. Σ. Κόλλια, που ήταν από τους πρωτεργάτες της ιδέας να γίνει αυτή η ευρωπαϊκή διημερίδα που νομίζω ότι πραγματικά άνοιξε δρόμους και πιστεύω ότι θα αποδώσει στο μέλλον αρκετούς καρπούς.

Θα ήθελα αν υπάρχουν από τη δική σας πλευρά ερωτήσεις, να υποβληθούν τώρα. Στη συνέχεια ο κ. Σ. Ρομπόλης θα κάνει το κλείσιμο των εργασιών, με τη διατύπωση των βασικών συμπερασμάτων. Δεν υπάρχει ερώτηση, οπότε να προχωρήσουμε στα συμπεράσματα.